

ความรู้เรื่องชีวิต

ครั้งที่ 2

●ความสนใจของมนุษย์เกี่ยวกับชีวิต

มนุษย์เราประสบพบเห็น

- เกิด
- มีชีวิต / ความเป็นไปของชีวิต (เติบโต เจ็บป่วย แก่เฒ่า)
- ตาย

●ความสนใจของมนุษย์เกี่ยวกับชีวิต

เกิด

- มนุษย์มาจากไหน
- กำเนิดเกิดมาได้อย่างไร

ความสนใจของมนุษย์เกี่ยวกับชีวิต

มีชีวิต / ความเป็นไปของชีวิต (เติบโต เจ็บป่วย แก่เฒ่า)

- ควรดำรงชีวิตอย่างไร

ความสนใจของมนุษย์เกี่ยวกับชีวิต

ตาย

- ตายแล้ว ไปไหน
- ตายแล้ว จะกลับมาอีกหรือไม่
- ไม่ตายได้หรือไม่ (ชีวิตนิรันดร์ / อมตะ)

ความคิดดั้งเดิม

มนุษย์ดึกดำบรรพ์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

มีชีวิตอยู่กับธรรมชาติ จึงเชื่อมโยงตนเองกับธรรมชาติรอบตัว

- ชนเผ่าดั้งเดิมมี Totem (มีสัตว์เป็นบรรพบุรุษ)
- ตำนานที่เหลือรอด : มนุษย์มาจากน้ำเต้า

5aaf37e3

ความคิดดั้งเดิม



5aaf37e3

ความคิดดั้งเดิม

ปู่สังกะสาฆ่าสังกะสี
มนุษย์มาจากน้ำเต้า



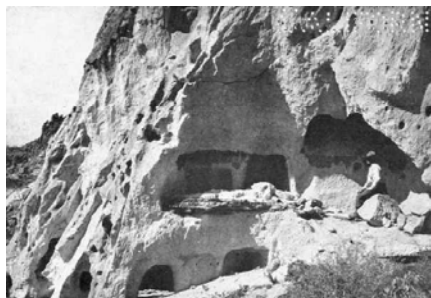
ความคิดดั้งเดิม

นอกจากนั้น มนุษย์อยู่กับธรรมชาติที่หมุนเวียนกลับไปมาของฤดูกาล
จึงคิดว่า ชีวิตวนเวียนเป็นวงกลมเหมือนฤดูกาล

- ผีศพ (ในถ้ำ ในแผ่นดิน)
- เมื่ออยู่เป็นหลักแหล่งจะมีสุสานเก็บศพ

(ชีวิต = ร่างกาย + วิญญาณ)

ความคิดดั้งเดิม



ความคิดดั้งเดิม



ความคิดดั้งเดิม



ลัทธิความเชื่อและศาสนา

เมื่อมนุษย์ตั้งชุมชนและพัฒนาเป็นเมือง

- พัฒนา Totem เป็นเทพ (เทพมีร่างกายเป็นสัตว์)
- พัฒนาให้ธรรมชาติมีเทพสถิต หรือกลายเป็นเทพ (เทพพระอาทิตย์, เทพพระจันทร์ ฯลฯ)

เทพสามารถบันดาลให้ชีวิต ทำให้ชีวิตเป็นไป

ลัทธิความเชื่อและศาสนา

เทพอียิปต์



ลัทธิความเชื่อและศาสนา

เทพพระอาทิตย์ - Ra (ตะวันตก)



สุริยเทพ (ตะวันออก)



ลัทธิความเชื่อและศาสนา

ชีวิตของมนุษย์ขึ้นกับดวงดาวบนฟ้า (ฟาลิซิด)
บนฟ้าเป็นที่อยู่ของเทพหรือสรวงสวรรค์ (สวารค์ลิต)
ในศาสนาฮินดู-พราหมณ์ พระพรหมเป็นผู้สร้างและบันดาลชีวิต
(พรหมลิต)

ลัทธิความเชื่อและศาสนา

เพราะเทพสามารถบันดาลให้มนุษย์เป็นไป
จึงต้องมีพิธีกรรมต่าง ๆ บูชาเทพ และปฏิบัติตามบัญชา
ต่อมาเทพเหล่านี้ก็กลายเป็นพระเจ้า

ลัทธิความเชื่อและศาสนา

พัฒนาการสำคัญเกี่ยวกับพระเจ้า คือ การมีพระเจ้าองค์เดียว
ทำให้มนุษย์มองชีวิตเป็นเส้นตรง และชีวิตนิรันดร์หรืออมตะ
ในดินแดนของพระองค์

วิทยาศาสตร์

โดยทั่วไป เราคิดว่าร่างกายประกอบด้วยธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ

(จีน : ดิน ทอง น้ำ ไม้ ไฟ)

วิทยาศาสตร์

ในตะวันตกมองว่า การประกอบกันของธาตุมี่ระเบียบ เมื่อรวมเข้ากับศาสนาคริสต์ ก็มองว่าเป็นระเบียบที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้น

ในตะวันออกมองว่า การประกอบกันของธาตุนั้นเป็นภาวะสมดุล

ความรู้เกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์ระหว่างตะวันตกกับตะวันออก จึงต่างกัน

วิทยาศาสตร์

สังคมตะวันตก พยายามค้นหาระเบียบของพระเจ้า เพื่อที่จะได้จัดการร่างกายและการดำรงชีวิตตามพระประสงค์ของพระองค์

- ห้ามฆ่าศพ เพราะร่างกายเรา พระเจ้าทรงสร้าง
- ผ่าได้ไหมหาวิทยาลัยเพราะเรียนรู้ระเบียบหรือกลไก
- พัฒนาเป็นความรู้เกี่ยวกับร่างกายสมัยใหม่ (เซลล์ $\Rightarrow$ DNA)
- มนุษย์มีวิวัฒนาการจากสัตว์เซลล์เดียว

วิทยาศาสตร์

สังคมตะวันออก เรียนรู้การสร้างสมดุลของร่างกายและจิต
ความเจ็บไข้ได้ป่วยไม่ได้เกิดจากเชื้อโรค หรือแม้ทุกวันนี้จะรู้
ตามตะวันตกว่ามีเชื้อโรค แต่ภาวะสมดุลของร่างกายและจิต
จะจัดการให้ไม่เจ็บป่วย

- ร่างกายเป็นของตน จึงต้องรู้จักดูแลรักษา (ฆ่าตัวตายทำไม)
- อาหารเป็นทั้งเครื่องบำรุงร่างกาย และยารักษาโรค

ชีวิตมนุษย์

รวมความแล้ว ความรู้เกี่ยวกับชีวิตเกิดจากความสนใจว่า
ชีวิตคืออะไร ชีวิตเป็นอย่างไร จะดำรงชีวิตอย่างไร ฯลฯ

1. การใช้ชีวิต (มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์)
2. ชีวิตทางกายภาพหรือร่างกาย (วิทยาศาสตร์)

กิจกรรม

นักศึกษาลองทบทวนชีวิตที่ผ่านมา
แล้วเขียนบรรยายว่า ชีวิตของนักศึกษาเหมือนอะไร

“ ชีวิตเหมือนดัง.....
.....
..... ”

มุมมองอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิต

เปรียบชีวิตคือละคร

เวนีสวานิช

อันโต. สหายกราดิยาโนอย่างกล้าหาญ
ข้าเห็นโลกก็เป็นโลกไม่แตกต่าง
โลกนี้เหมือนละครโรงนี้ต่าง
คิดว่าเราเป็นละครอยู่ด้วยกัน.
ต่างคนมีบทว่าและทำท่า
ต่างๆ นานาเหมือนแสงระยิบระยับ,
ส่วนข้าเป็นตัวเศร้าจึงเหงา
จนเท่านั้น.



เปรียบชีวิตคือละคร

ตามใจท่าน



เปรียบชีวิตคือละคร

ตามใจท่าน

Act. 2 Scene 7

องก์ที่ ๒ ตอนที่ ๗.

All the world's a stage,
And all the men and women merely players;
They have their exits and their entrances;
And one man in his time plays many parts,
His acts being seven ages. At first the infant,
Mewling and puking in the nurse's arms,
Then the whining school-boy, with his satchel,

ทั้งโลกเปรียบเหมือนโรงละครใหญ่
ชายหญิงเปรียบตัวละครนั้น
ต่างมีขานเข้าออกอยู่เนืองนิตย์
ทุกหนึ่งนั้นย่อมเล่นตัวคนมา
คือแบ่งเป็นเจ็ดปางอย่างนี้ไชวี.
หนึ่งอุ้ออ้อนนอนให้อุ้มเจ้า
ในวงแขนของกล่อมเกลี้ยงงม,

เปรียบชีวิตคือละคร

ละครแห่งชีวิต



โลกนี้คือละคร

โลกนี้คืออยู่อย่างดูละคร
เปรียบเหมือนละคร
จึงบทเมื่อตอนรำใจ
บทบาทลีลาแตกต่างกันไป
จึงสูงเพียงใด ต่างจบลงไปเหมือนกัน

เกิดมาต้องตายร่างกายผู้พัง
ผู้คนขง้าง
คิดยิ่งระงวักไหวหวั่น
ต่างเกิดกันร่วมโลกเดียวกัน
ล้อคังพระพรหม บ้างเหยียดหยันกันเหลือเกิน



ไพบุณย์ บุตรจีน (2491 - 2515)



เปรียบชีวิตกับเรือ

มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร

เจ้าพระยาพระคลัง (หน)



เปรียบชีวิตกับเรือ

...เจ้าจึงมาเป็นมหาสำเภาทองธรรมชาติ อันนายช่างชาญฉลาดจำลองทำด้วยกงแก้วประจำตรึงด้วยเพชรนนนา แก้วประพาฬแผ่เป็นดาดฟ้า...

ครั้นเวลาวายุพัดมาเฉื่อยฉิว สำเภาทองก็จะล่องลวไปตามลม สรรพสัตว์ก็จะชื่นชมโสมนัส ถึงจะเกิดลมภาพพานกระพือพัดคือโลภ ถึงจะโศกแสนโศกตั้งดีเป็นลูกคลื่นอยู่ครั้นโครมโถมกระแทกสำเภานี้ก็มีได้วอกแวกหวาดหวั่นไหว ก็จะแล่นระเร่เรื่อยเฉื่อยไปจนถึงเมืองแก้ว...

เปรียบชีวิตกับเรือ



กฤษฎา อโศกสิน

เปรียบชีวิตกับต้นไม้

แม้วิหยาสะก้ามอดม้วย
 พี่ก็คงตายด้วยโอรสา
 ไหนไหนนัยจะตายวายชีวา
 ถึงเร็วถึงช้าก็เหมือนกัน
 ผิดก็ทำสงครามดูตามที่
 เคาระหัดก็จะได้ดังไผ่ผืน
 ที่ตั้งพฤษภาพานวัน
 จะอาสัญเพราะลูกเหมือนกล่อมมา



เปรียบชีวิตถึงอย่างอื่น

ชีวิตคือวัยอันผ่านพ้น



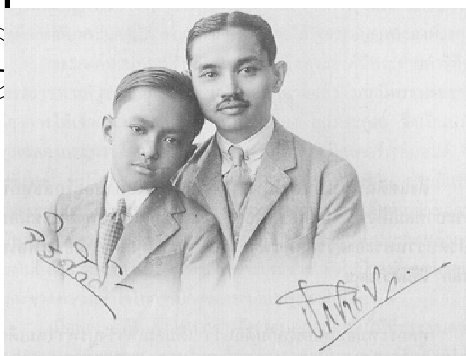
ชีวิตไม่ใช่ความฝัน

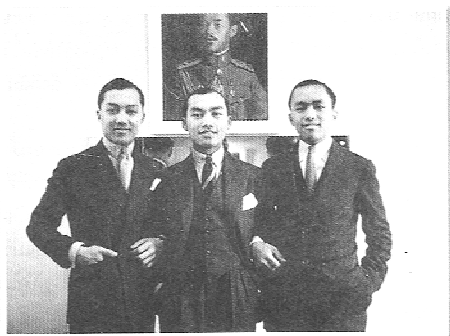
แต่ชีวิตไม่ใช่ความฝัน
 เวลาปีเดือนวันไม่คงที่
 ความเป็นจริงยืนยันในวันนี้
 รู้สึกว่านาทีนี้ทรมาณ



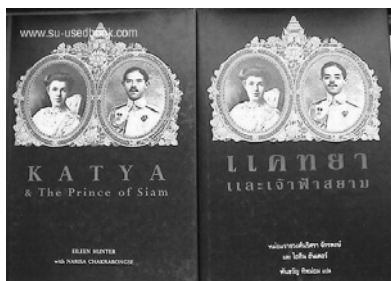
ชีวิตเหมือนฝัน







ชีวิตจริงยิ่งกว่านิยาย / นวนิยาย



ชีวิตจริงยิ่งกว่านิยาย / นวนิยาย



เปรียบเทียบชีวิตถึงอย่างอื่น